

La moneda de la República Romana, del Museu Comarcal de Manresa

SEBASTIA DATZIRA I SOLER

Creiem fermament que la divulgació sistemàtica dels monetaris que hi ha dispersos per la nostra geografia, ha de contribuir a fer avançar la ciència numismàtica. Aquesta divulgació té una funció específica i és un auxiliar important en el context global dels estudis de les monedes i de tots els problemes que les envolten.

Si els estudis metòdics de les troballes en les seves variants —tresors, acumulatives, etc.— ens poden portar a conclusions històriques importants, la difusió dels fons que guarden els museus i les col·leccions particulars, ens ha de menar a altres tipus d'estudi —com s'ha fet palès d'uns anys ençà— de considerable valor.

Una sistematització en les publicacions dels monetaris, ens ha d'abocar en primer lloc a una gran divulgació de materials que afloraran a la llum pública i, segonament i com a conseqüència d'aquesta major quantitat de materials, ens ha de permetre uns estudis cada vegada més rigorosos de determinada seca o d'un període històric concret, ensems que el coneixement de noves variants que haguessin pogut restar inèdites.

Moguts, doncs, per aquest esperit, hem cregut oportú obrir el monetari del Museu Comarcal de Manresa en el seu fons de monedes de la República Romana.¹

Amb anterioritat fou ja publicada la part corresponent a les monedes ibèriques i hispano-romanes² i és per una simple qüestió de sistematització i ordre pre-establerts pel seu millor estudi, que ara donem a conèixer aques-

1. Una guia bibliogràfica important dels fons publicats és l'esmentada en el llibre de P. GRIERSON, *Bibliographie Numismatique*. Bruselles, 1972. Hem de mencionar també l'excel·lent treball de C. BURGOS DELGADO, *Las monedas de la República romana de la colección Lifchuz en el Museo Canario*. Las Palmas, 1980.

2. S. DATZIRA SOLER, *La moneda ibèrica i hispano-romana del Museu Comarcal de Manresa*. II Simposi Numismàtic de Barcelona. Barcelona, 1980.

tes peces que cronològicament formaven part de la circulació monetària a la península amb les esmentades anteriorment.

La composició sumària és la següent:

- 7 asos de metrologia diversa
- 1 semis posterior a la «lex Papiria» (89 a. C.)
- 1 sextant semiuncial del segle III a. C.
- 72 denaris dels quals n'hi ha 10 de falsos i 1 de no identificable.
- 1 quinari
- Total: 82 peces.

En la descripció, la primera columna correspon al número de l'inventari del Museu, seguit del nom de la peça, el seu pes, diàmetre, la posició dels encunys segons les busques horàries i la referència. L'ordenació l'hem feta seguint l'obra de Crawford amb la referència també al treball de Sydenham.

Les abreviatures emprades són:

C. CRAWFORD M. H., *Roman Republican Coinage*, 2 vols. Cambridge, 1974.
S. SYDENHAM, E. A., *The Coinage of the Roman Republic*. Londres, 1952.

Núm.	Nom	Pes	Diàmetre	Encunys	Ref.	
133	Sextant	24,68	30	7	C-38/5	S-89
134	Denari	4,22	19	10	C-44/5	S-167
135	»	3,89	20,6	9	C-44/5	S-167
136	»	3,37	19	11	C-50/2	S-144 folrat
137	As	41,91	35,8	11	C-56/2	S-143
138	»	32,40	31,9	1	C-56/2	S-143
139	»	26,30	29,8	4	C-56/2	S-143
140	»	25,87	29	4	C-56/2	S-143
141	»	18,67	28,6	11	C-56/2	S-143
142	Semis	7,67	20	11	C-56/3	S-143a
143	As	16,86	29,6	4	C-194/1	S-238
144	Denari	3,82	17,8	3	C-199/1a	S-377
145	»	3,72	18	8	C-201/1	S-380
146	»	3,77	17,7	6	C-205/1	S-386
147	»	4,02	18,7	1	C-206/1	S-388
148	»	3,75	18,3	1	C-210/1	S-192
149	»	2,77	17,3	3	C-214/1c	S-398 folrat
150	»	4,07	20	5	C-216/1	S-402
151	»	3,66	19,7	5	C-217/1	S-425
152	»	3,72	19,4	2	C-218	S-404
153	»	3,80	18,3	2	C-220/1	S-408
154	»	3,82	19,2	3	C-221/1	S-409
155	»	4,26	17,8	4	C-231/1	S-432
156	»	3,88	19,3	9	C-232/1	S-434
157	»	3,80	18,3	2	C-234/1	S-527
158	»	3,82	17,3	2	C-236/1a	S-489
159	»	3,92	19,0	6	C-237/1a	S-450
160	»	3,87	18,9	7	C-239/1	S-525
161	»	3,80	18,4	9	C-248/1	S-470
162	»	3,85	17,6	7	C-249/1	S-492
163	»	3,85	18	2	C-250/1	S-487
164	»	3,67	17,2	4	C-258/1	S-476
165	»	3,68	16,9	1	C-259/1	S-477

133

147

174

184

185

188

186

192

195

201

203

205

Núm.	Nom	Pes	Diàmetre	Encunyys	Ref.
166	»	3,90	19	4	C-261/1 S-514
167	»	3,70	17	7	C-264/1 S-483
168	»	3,86	16,8	7	C-265/1 S-478
169	»	3,86	17,5	10	C-267/1 S-505
170	»	3,89	18	1	C-270/1 S-513
171	»	3,86	18,5	1	C-273/1 S-532
172	»	3,75	17,5	5	C-275/1 S-419
173	»	3,93	18,4	7	C-277/1 S-421
174	»	3,94	19,5	2	C-282/4 S-522
175	»	3,90	20	8	C-285/2 S-537
176	»	3,99	16,7	6	C-286/1 S-534
177	»	3,79	17	7	C-289/1 S-546
178	»	3,94	18,2	7	C-291/1 S-554
179	»	3,95	16	1	C-299/1a S-570
180	»	3,90	18,5	2	C-306/1 S-565
181	»	3,92	18	5	C-313/1 S-574
182	»	3,—	18	5	C-321 S-594 folrat
183	»	3,70	20	7	C-325/1b S-600
184	»	3,90	19	7	C-330/1b S-603a
Variant per puntuació de la lle-					
genda revers					
185	Quinari	1,67	17,2-15,5	1	C-332/1a S-586
186	Denari	3,90	17,2	8	C-336 S-595
187	»	3,88	17,2	1	C-337/3 S-646
188	As	11,35	27,2	6	C-344/4a S-701a
189	Denari	4,13	17,7	7	C-344/2b S-699
190	»	3,82	16,3	7	C-346/1d S-713
191	»	3,50	18,2	6	C-346/2b S-714
192	»	3,25	18,8	2	C-362/1 S-741 folrat
Contramarcas a l'anvers					
193	»	3,39	17,7	6	C-365/1a S-747 a fals
194	»	3,90	17,6	4	C-372/2 S-746
195	»	3,06	17	6	C-365/2 S-755 fals
Contramarca a l'anvers					
196	»	3,20	18,5	4	C-378/1c S-744b fals
197	»	3,28	17,3	6	C-390/1 S-783 fals
Contramarcas a l'anvers					
198	»	3,76	18,4	7	C-390/2 S-784
199	»	3,89	16,5	7	C-394/1a S-785
200	»	3,86	17	7	C-407/2 S-903
201	»	3,65	17,6	5	C-408 S-851
202	»	3,67	17	5	C-410/5 S-815
203	»	3,92	19,3	6	C-415/1 S-926
204	»	3,16	18,6	1	C-432/1 S-933 folrat
205	»	3,77	16,9	9	C-434/1 S-908
206	»	3,63	17,3	5	C-442/1b S-922
207	»	3,97	18,8	12	C-443/1 S-1.006
208	»	3,78	19,8	8	C-453/1a S-959
209	»	3,62	18,5	9	C-464/5 S-985
210	»	3,67	18,4	8	C-480/3 S-1.056
211	»	4,10	18	2	C-480/19 S-1.069
212	»	3,29	19,9	5	C-519/2 S-1.177 folrat
213	»	3,02	17	9	C-544/35 S-1.242
214	»	3,52	18	5	No identificable